

Україна і Європейський Союз

nota bene

«ніщо не зупинить ідею,
час якої настав»

«NOTA BENE»
спецвипуск № 24
травень–червень 2022

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР ВЕРСТАЛЬНИК	Артем Завальнюк Артем Завальнюк
РЕДАКТОРКИ	Марія Кукшина Наталія Горда Єва Нагорна
КОРЕКТОР	Владислав Грабарчук
АВТОРКИ	Вікторія Білоножко Софія Даниленко Олександра Олійник Кароліна Іванова Іванна Осипчук Діана Пономаренко
ШЕФ-РЕДАКТОРКА	Тетяна Ус

Ілюстрація обкладинки: Defence IQ

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ:

Фаховий коледж «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка
Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

Адреса редакції: проспект Юрія Гагаріна, 16, Київ, 02094.

Електронна адреса редакції: notabene.kubg.edu.ua@gmail.com

Редакція може не поділяти авторські висловлювання в опублікованих статтях.

Використовуючи матеріали публікацій цього випуску, ви зобов'язуєтесь посилатися на «Nota Bene».

ЧИТАЙТЕ
У ВИПУСКУ:

Європейські цінності – фундамент цивілізованих країн.....	6
Історія Європейського Союзу: від спілок до міцної конфедерації.....	8
«BREXIT»: про перший вихід із ЄС.....	12
Історія відносин України з ЄС: крізь тяготи до зірок.....	14
Європейський Союз із Україною: міжнародне партнерство.....	18
Як Європа поборолла гомофобію та чому важливо говорити про ЛГБТ?.....	22

**ПРЯМУЄМО
РАЗОМ!**

Вступне слово

Україна пережила понад три місяці повномасштабного вторгнення. Більше восьми років триває кривава локальна війна. Війна за історію. Війна за свободу. Війна за незалежну Україну. Війна за європейську Україну.

Питання вступу України до Європейського Союзу завжди було наболілим для українського народу. Ним відверто маніпулювали. Цьогоріч час жартів минув. Настав період зважених рішень і ще більш рішучих дій і з боку України, і з боку західних партнерів.

Україна розпочала свій шлях до Європейського Союзу 30 років тому. Тоді не кожен усвідомлював, що курс на європейські цінності — це курс на беззаперечний розвиток. Революція Гідності 2014 року підтвердила прагнення українців об'єднатися навколо спільної ідеї — створення європейської країни. Суверенної країни. Модерної країни.

Не раз наголошувалося, що Україна повинна бути в ЄС, але... Завжди було «але». Умови вступу країни в ЄС — це дуже складні політичні, економічні, енергетичні, культурні реформи. Лише українці можуть побудувати «нову Україну».

Майбутнє України — у наших руках!

*Артем ЗАВАЛЬНЮК,
головний редактор випуску*

Європейські цінності — фундамент цивілізованих країн

Наразі ми переживаємо історичні події. Україна чітко обрала свій шлях до Європейського Союзу. Ми відкинули проросійський вектор розвитку ще тоді, на Майдані, коли відстояли свої прагнення і довели — народ має вагу, має свою думку. Українці — демократичне суспільство, яке не потерпить диктаторів у президентському кріслі. Але тепер усе набагато серйозніше — ми подали заявку до ЄС. І це тоді, коли в Україні триває війна за вільне майбутнє, в якій вся Європа нас підтримує.

Оскільки ми визначились з курсом, то треба усвідомлювати — невдовзі повинні змінитись не тільки освіта, медицина, економіка, інфраструктура, а й самі люди. Українці мають взяти собі за мету стати краще, щоб бути гідними членства в ЄС.

«А що з нами взагалі не так?» Українці мають звикнути, що у Європі люди не заважають іншим. Вони порядні, дотримуються законів своєї держави. «Європейська» поліція — це інструмент не репресій, а захисту. За кордоном і слова не скажуть про твій зовнішній вигляд, якщо ти сам цього не попросиш. Тебе цінують і поважають як особистість: усі просто не звертають увагу на твій одяг, бо це не їхня справа, і це дійсно так! Ми маємо прагнути змін! При цьому важливо не загубити національну ідентичність.

Так, старшому поколінню буде важко змінитись. На мою думку, гомофобію нав'язали нам в СРСР так само, як і російську мову. Але варто зрозуміти, психологію людей, народжених в радянський період, важко змінити... Та можна почати із зовсім іншого — наприклад, сортування сміття! Я впевнена, що невдовзі доведеться працювати і в цьому напрямі, щоб відповідати екологічним стандартам.

У цивілізованому світі кожна людина — це особистість, її думки, погляди ми маємо сприймати незалежно від того, подобаються вони нам, чи ні. У цьому і сенс — там не бояться бути собою! Це суттєво відрізняється від життя у колишньому Радянському Союзі, де всі мали бути однаковими. Я ж знаю: у мене тато колишній панк, а тепер — свідомий громадянин і батько чотирьох дітей.

У нас, безумовно, багато роботи над собою, але сприймаймо її за радість. Тоді в майбутньому нас не будуть плутати з русо-туристо, які завжди виділяються своєю ганебною, зухвалою поведінкою, ламають та руйнують. Бо ж ми, український народ, відрізнятимемося від них своєю вихованістю й чемністю.

Вікторія БІЛОНОЖКО, 1BC

Історія Європейського Союзу: від спілок до міцної конфедерації

«Європа не буде створена за раз. Вона буде побудована через конкретні досягнення, які спочатку створять фактичну солідарність»

У Європі єдиними державними структурами, що масштабами нагадували б ЄС, вважаються Франкська держава та Священна Римська імперія. Економічною передумовою становлення ЄС є процес розширення економічних відносин. Адже кордони, різниця тарифів, порядок отримання віз та інші перепони перешкоджали економічним зв'язкам між народами країн європейського континенту. На всіх етапах свого розвитку «європейська ідея» спиралась на демократичну геополітику. Об'єднана Європа розглядалася як засіб боротьби з великими потенційними загарбниками.

9 травня 1950 року вважається початком євроінтеграційного процесу (тоді відзначають і День Європи). Варто зазначити, що з самого початку інтеграції Західної Європи велика увага приділялася створенню міцної та детальної правової бази. **Верховенство права — одна із головних європейських цінностей.**

Початком європейської інтеграції стало створення у 1951 році Європейського співтовариства вугілля та сталі (ЄОВС), яке об'єднало вугільну та сталеливарну промисловості Німеччини й Франції. Це було важливим пар-

тнерством у важкі післявоєнні роки. На початку до складу ЄОВС входили Франція, Німеччина, Бельгія, Нідерланди, Люксембург та Італія. Пізніше виникли Європейське економічне співтовариство (ЄЕС) та Європейський консорціум з атомної енергії. На базі цих трьох спільнот зародився сучасний Європейський Союз.

У 1987 році члени Європейського Союзу підписали єдиний акт, який проголосовував гіпотетичну ідею створення «Сполучених Штатів Європи», в межах яких переміщення людей, капіталу, товарів і послуг буде вільним від кордонів країн європейського континенту. ЄС і досі спирається на цю ідею.

7 лютого 1992 року країни-члени Європейського Співтовариства підписали Договір про Європейський Союз. Він набув чинності лише 1 листопада 1993 року, ознаменувавши початок існування ЄС.

Сьогодні ЄС є новатором у сфері інтеграційних процесів, демонструючи здатність розвиватися через зовнішні та внутрішні чинники. Внутрішні — це суперечності, викликані реформою наднаціональних* інституцій ЄС після нового розширення у 2004 році, та

Робер Шуман — французький дипломат, фундатор євроінтеграції

протиріччя між соціальними класами різних країн ЄС. Однією з головних проблем самої інтеграції є реформування наднаціональних інститутів. Особливо гостро ця проблема постала під час розширення 2004–2007 років. З кожним наступним розширенням організація та координація спільного прийняття рішень ускладнювалася. Головною особливістю існування та функціонування ЄС є те, що його інституції уповноважені ухвалювати рішення з питань співробітництва, які є обов'язковими для держав-членів.

На сьогодні до складу Європейського Союзу входять 27 держав: Австрія, Бельгія, Болгарія, Хорватія, Кіпр, Чехія, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Угорщина, Ірландія, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Польща, Словенія, Іспанія, Швеція та Естонія. Є і держава, яка понад 30 років офіційно визнана державою-кандидатом, але так і не стала членом ЄС — Туреччина.

Софія ДАНИЛЕНКО, 1BC

* *Наднаціональність — концепція, яку використовують для опису ЄС як нового типу політичної організації. Країни ЄС приймають рішення не самостійно, а спираючись на колективні інститути влади*

1945–1959

Мир в Європі та початок співпраці

1960–1969

Період економічного зростання

1970–1979

Перше розширення: Данія, Ірландія та Сполучене Королівство

1980–1989

Зміна обличчя Європи — крах комунізму

1990–1999

Європа «без кордонів»: єдиний ринок, безвізові подорожі, введення євро

2000–2009

Приєднання 12 нових країн

2010–2019

Фінансова криза, «Brexit»

2020–теперішній час

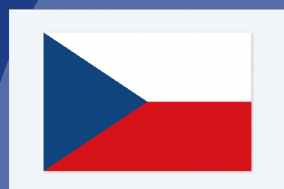
Пандемія, російсько-українська війна

КРАЇНИ-ЧЛЕНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У 2022 РОЦІ

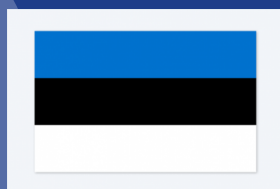
Кіпр
(з 2004 року)

Чехія
(з 2004 року)

Данія
(з 1973 року)

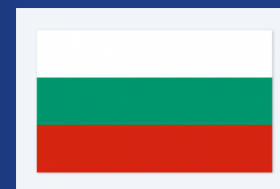
Естонія
(з 2004 року)

Австрія
(з 1995 року)

Бельгія
(з 1958 року)

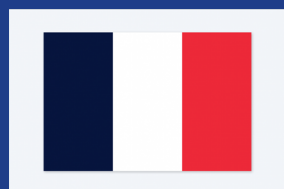
Болгарія
(з 2007 року)

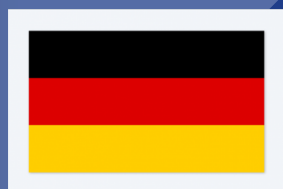
Хорватія
(з 2013 року)

Фінляндія
(з 1995 року)

Франція
(з 1958 року)

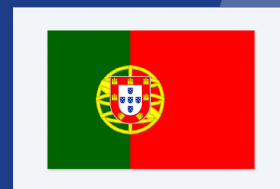
Німеччина
(з 1958 року)

Греція
(з 1981 року)

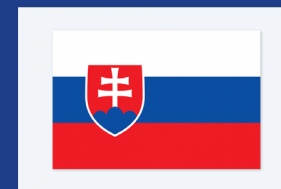
Польща
(з 2004 року)

Португалія
(з 1986 року)

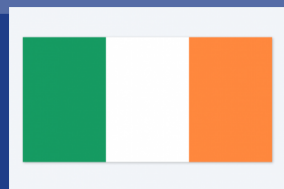
Румунія
(з 2007 року)

Словаччина
(з 2004 року)

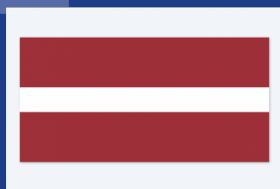
Угорщина
(з 2004 року)

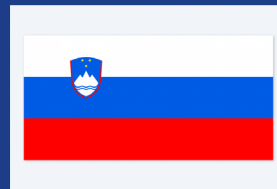
Ірландія
(з 1973 року)

Італія
(з 1958 року)

Латвія
(з 2004 року)

Словенія
(з 2004 року)

Іспанія
(з 1986 року)

Швеція
(з 1995 року)

«BREXIT»: про перший вихід із ЄС

«Поважаючи демократичний мандат британського народу, сьогодні я підписав угоду, аби Велика Британія вийшла з ЄС 31 січня (2020 року — ред.). Цей підпис віщує новий розділ в історії нашої країни» — короткою та обнадійливою — такою була офіційна заява у Твіттері прем'єр-міністра Великої Британії Бориса Джонсона напередодні виходу країни з Євросоюзу. Після 47 років міцного партнерства союз зазнав краху. Це породило сотні дискусій про те, що ж насправді ховалося за «ідеальними політичними взаєминами» та чи дійсно вони були такими досконалыми?

До Європейської економічної спільноти Британія приєдналася у 1973 році й увійшла в історію союзу під так званим «першим розширенням». Тоді приєдналися ще Данія та Ірландія. Проте на повну євроінтеграцію Британії довелося чекати майже 43 роки.

Історія початку кінця. Травень 2015 року — консервативний уряд Великої Британії вносить до парламенту законопроект про референдум щодо виходу країни з Євросоюзу. Цьому сприяли передусім економічні чинники. Замість євро у Британії діяла власна валюта — фунти. Це обмежувало її у світовій торгівлі. Крім цього на країну тиснули рамки тісної побудови політичного союзу. Оскільки економіка Великої Британії займала п'яте

за величиною місце у світі (станом на 2016 рік), смуга локалізованої торгівлі завдавала Євросоюзу тотальних збитків. Це стало передумовою для уряду розпочати Brexit.

Серед населення панувала панічна незгода та побоювання щодо еміграції біженців з ЄС, тож країна відчайдушно намагалася встановити контроль над еміграцією на своїй території й висунула категоричні умови. Уряд Великої Британії надсилав офіційні листи представнику Європейської Ради Дональду Туску. Відповідь так і не надійшла — Британію проігнорували.

У червні 2016 року в кращих традиціях демократичних країн Британія провела опитування, у якому, окрім британців, могли взяти участь громадяни Ірландії та інших країн Співдружності, які легально перебували на території королівства. У результаті 51,9 % проголосували «за» вихід із ЄС.

У 2017 році Палата громад і Палата лордів парламенту ухвалила законопроект про вихід Великої Британії з ЄС. Цей процес іменували «Brexit» — від англійських слів «Britain» та «Exit», що дослівно перекладається як «Британія» і «Вихід». Офіційні переговори про умови та терміни Brexit стартували одразу після референдуму. Різкі зміни відбувались не тільки зовні, а й усередині парламенту.

Одразу після референдуму про свою відставку оголосив тодішній прем'єр-міністр Великої Британії Девід Кемерон. Його наступницею до 2019 стала Тереза Мей, яка вслід за колегою за декілька місяців залишила посаду. Прем'єр-міністром Великої Британії став колишній Міністр закордонних справ Борис Джонсон. Після призначення на посаду він заявив, що Британія за будь-яких умов повинна вийти з ЄС до 31 жовтня 2019 року. Але цим планам завадила пандемія COVID-19.

Тоді ж для британського уряду настав «чорний тиждень». Через розбіжності у політичних поглядах з Борисом Джонсоном, зокрема щодо питань з посилення карантинних обмежень, Міністр Великобританії у справах з

Brexit і за сумісництвом головний переговорник з ЄС Девід Фрост теж пішов у відставку.

За підрахунками експертів, економічні втрати через непростий процес виходу Британії з Євросоюзу досягли відмітки в \$170 млрд. Після місяців дискусійних переговорів обидві сторони все ж домовились про угоду, яка визначила їхнє різне майбутнє. «Найважливіше, що потрібно сказати сьогодні ввечері, що це не кінець, а початок», — наголосив Борис Джонсон.

Фатальний розчорк у їхніх відносинах було зроблено 31 січня 2020 року. Після цього Британія стала першою країною, яка вийшла із Євросоюзу.

Олександра ОЛІЙНИК, 2ВС

Історія відносин України з ЄС: крізь тяготи до зірок

30 років тому розпочалась історія європейської України... Настав час української Європи

У непростий для нашої країни час пропоную погортати сторінки відносин України з її партнером — Європейським Союзом, який допомагає наблизити перемогу.

Фактичні відносини України з Євросоюзом розпочалися ще у 1991 році, коли міністр закордонних справ Нідерландів у своїй промові офіційно визнав незалежність України. Після цього розпочинається поступовий розвиток стратегічного курсу України, укладеного ще у 2000 році — курсу європейської інтеграції. Уже через два роки президент України Леонід Кучма заявив про плани підписати угоду з Європейським Союзом, наголосивши, що всі умови цієї угоди будуть виконані Україною до 2011 року. Україна завжди була важливим партнером Європейського Союзу, але водночас і неоднозначним — ЄС не прагнув розширюватися на території пострадянської країни з нестабільною економікою.

Наприкінці 2004 року відбулася Помаранчева революція, яка певним чином прискорила цей процес. Тоді ж Віктор Ющенко окреслив чіткий план інтеграції, результатом якого мало стати повне членство України у складі Єв-

росоюзу. Уже у 2005 році Європарламент майже одностайно прийняв цю пропозицію, заявивши про бажання встановити тісніші зв'язки з Україною як потенційним членом Європейського Союзу.

Україна та ЄС роками покращували свої відносини численними угодами, зустрічами та переговорами. Наприклад, у 2005 році уряд України та Європарламент оголосили про спільний план дій України та ЄС, а у 2008 році уклали угоду «Про стабілізацію та асоціацію». Проводилися переговори про вільну торгівлю між Євросоюзом та Україною. Подальша євроінтеграція України ставала все більш ефективною та наблизила визнання України можливим кандидатом на вступ до Європейського Союзу. Так, Вільна демократична партія Нідерландів публічно заявила, що Україна має право на довгострокову перспективу членства в ЄС. Почалися переговори з приводу послаблення безвізового режиму для українців, що подорожують Європою, але цей процес був ускладнений низкою політичних утисків з боку країн-членів ЄС. Президент Віктор Ющенко заявив, що посольства країн ЄС вимагають в українців, які подорожують, ті документи, які не були прописані

Євросоюз підтримує Україну

У четвер, 16 червня 2022 року, лідери передових країн-членів Європейського Союзу здійснили візит до Києва та Ірпеня. Президент України Володимир Зеленський, президент Франції Емманюель Макрон, канцлер Німеччини Олаф Шольц та прем'єр-міністр Італії Маріо Драгі провели конференцію. Як повідомляють ЗМІ, на порядку денному була заявка нашої країни в Європейський Союз, підтримка України та перебіг переговорного процесу із росією.

«Ми всі бачили спустошення міста-героя. Саме тут, з-поміж іншого, українці зупинили російську армію, яка йшла на Київ. **Ми без двозначності стоїмо з українськими чоловіками та жінками**», —

*Емманюель Макрон,
президент Франції*

«Це багато говорить про агресивну війну росії, яка просто націлена на знищення. **Ми повинні пам'ятати про це, коли приймаємо рішення.** Страшно, яких руйнувань завдає ця війна. І ще гірше, коли бачиш, наскільки безглуздим є це насильство», —

*Олаф Шольц,
канцлер Німеччини*

«**Ми все відбудуємо.** Росіяни знищили дитячі садки, майданчики. Все буде відновлено», —

*Маріо Драгі,
прем'єр-міністр Італії*

в угоді про послаблення безвізового режиму. Найбільшими порушниками цієї угоди були Іспанія, Німеччина, Бельгія та Нідерланди: консульства зобов'язували українців, що хотіли отримати візу, шукати посередників для оформлення цього документа. Цей випадок прокоментував голова комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України у ЄС Борис Тарасюк: «Європейський Союз розглядає запровадження безкоштовного візового режиму для українців, які подорожують до країн-членів Європейського Союзу, лише як довгострокову перспективу».

Січень 2010 року. Президентські вибори. Новообраним президентом став Віктор Янукович. Він обіцяв ухвалити законодавство, спрямоване на повний безвізовий режим для українців та створення зони вільної торгівлі між ЄС та Україною. Уряд продовжував політику інтеграції, заявляючи, що цей процес був і буде основним у зовнішній і внутрішній політиці. 18 вересня 2013 року було схвалено проєкт угоди «Про асоціацію» між Україною та Євросоюзом. У листопаді цього ж року урядом не було прийнято жодного рішення про підписання угоди.

Почалися масові протести Євромайдану. Від влади відсторонили Віктора Януковича та тодішній уряд. Протести переросли у Революцію Гідності. Україна в 2014 році пережила переломний момент в історії: анексію Криму, окремих районів Донецької та Луганської областей. Держави-учасниці Європейського Союзу лише засудили Владіміра Путіна та визнали його

дії як «явне порушення українського суверенітету та територіальної цілісності».

Протягом років партнерство України з ЄС тільки міцнішало: покращувалося торговельно-економічне співробітництво, надавалася фінансова підтримка, розвивалися підприємства та інфраструктура України з допомогою іноземних інвестицій.

На травневих виборах 2014 року Президентом України обрали Петра Порошенка. Майже одразу після інавгурації було підписано економічну частину угоди «Про асоціацію» між ЄС та Україною. Президент Європейської Ради Герман Ван Ромпей описав цю подію як «великий день для Європи». Почався процес вільної торгівлі, було ратифіковано угоду асоціації на європейському саміті, а у 2017 році цей законопроєкт було цілком затверджено. Того ж року в Україні почав діяти повноцінний безвізовий режим з ЄС.

Продовжив процес євроінтеграції й чинний Президент України Володимир Зеленський. У серпні 2020 року він заявив, що Україні повинні надати перелік дій для повної інтеграції, і лише після цього буде остаточно зрозуміло, скільки часу знадобиться для завершення процесу.

ЄС продовжував свою співпрацю з Україною. Неодноразово представники країн Євросоюзу навідувались до України. Так, у 2021 році колишня федеральна канцлерка Німеччини Ангела Меркель відвідала Україну для переговорів із Президентом України

Володимиром Зеленським. Було обговорено питання двосторонньої співпраці та реалізацію Мінських угод. У жовтні того ж року в Києві був проведений саміт «Україна-ЄС», де відбулося підписання низки угод між Україною та Європейським Союзом, що мали б зробити інтеграційний процес оптимальнішим.

Та через війну з росією порядок денний змінився. Україна подала заявку на вступ до ЄС за прискореною процедурою. Країна чекає на свій заслужений статус кандидата у червні. ЄС схвалює пакети санкцій проти російського бізнесу. За моїми спостереженнями, найдієвішим виявився другий пакет санкцій, адже заборони стосуються центральної інфраструктури росії: банків, транспорту, компаній нафтової промисловості. Санкції на авіакомпанії, інвестиції з боку ЄС, заблоковані активи деяких російських чиновників – усе це руйнує військовий потенціал агресора.

31 травня 2022 року українські ЗМІ з посиланням на голову дипломатії ЄС Жозепа Борреля повідомили, що шостий пакет санкцій готовий. Нарешті ЄС досяг першої домовленості щодо нафтового ембарго, хоч і часткового.

Кароліна ІВАНОВА, 2BC

Європейський Союз із Україною: міжнародне партнерство

Україна — один із пріоритетних партнерів Європейського Союзу

Угоди про асоціацію — це ключовий інструмент зближення України та ЄС, які зміцнюють політичні й економічні зв'язки, просувають спільні цінності.

Як Україна з допомогою Європейського Союзу реалізовує амбітну програму реформ задля покращення рівня життя громадян — у цій статті.

Європейський Союз та Україна рішуче працюють разом над виконанням плану дій «Україна-ЄС», який було схвалено Кабінетом Міністрів України у 2015 році. Зобов'язання в політико-правовій сфері передбачають не просто реформування, а фактичні досягнення.

Цей план дій є важливим новим кроком на підтримку України щодо подальшої інтеграції до європейських структур. Відповідно до міжнародних зобов'язань Україна продовжуватиме внутрішні перетворення на основі зміцнення демократії, верховенства права, поваги до прав людини, принципу розподілу влади та незалежності суду, демократичних виборів згідно зі стандартами ОБСЄ та Ради Європи.

Програма здоров'я є основним інструментом Європейської комісії для реалізації стратегії ЄС у сфері охоро-

ни здоров'я. Вигодами реалізації програми для України є зміцнення здоров'я, створення сприятливих умов для здорового способу життя, захист громадян від серйозних загроз, створення стійкої системи охорони здоров'я та сприяння більшого доступу для безпечної домедичної допомоги. Система охорони здоров'я в Україні постійно реформувалася, але партнерство з ЄС допоможе наблизити її до високого рівня.

Програма прав, рівності та громадянства захищає права і свободи відповідно до законодавства ЄС. Мета програми — боротися з дискримінацією за ознакою раси, сексуальної орієнтації, статі, попереджувати різні форми насильства, просувати права дітей. Ця програма допоможе впровадити найголовніші європейські цінності.

Програма справедливості сприяє подальшому розвитку європейської сфери правосуддя на основі взаємного визнання законодавства (це неабияк важливо для української юстиції). Вона зосереджена на такому: співпрацювати з судовими органами у різних типах справ, готувати юристів за європейською юридичною термінологією, створити ефективний доступ до

системи правосуддя в Європі. Окрім того, Національна школа суддів України вже провадить свою діяльність за європейськими стандартами. Завдання цієї школи — підготувати справді професійних суддів, зміцнити судову владу України.

Програма Erasmus+ підтримує проекти в галузі освіти, професійної підготовки молоді та спорту. Основними напрямками є вивчення індивідуальної мобільності, співпраця для інновацій та обміну досвідом, підтримка реформ в політиці. Це найбільша освітня програма, яку пропонує ЄС. З допомогою цієї програми в українських студентів, викладачів, науковців є можливість навчатися в багатьох країнах.

Програма «Креативна Європа» спрямована на підтримку та посилення європейського культурного, креативного та аудіовізуального секторів, а також розвиток і просування культурного та мовного розмаїття. Підпрограма «Медіа» підтримує розвиток та поширення аудіовізуальних творів: інноваційні інструменти та бізнес-моделі, кінофестивалі, дистрибуція європейських фільмів, ТБ і онлайн-контент, кіноосвіта і розвиток аудиторій. Напрямок «Міжсекторальна співпраця» підтримує сектор новинних ЗМІ через промоцію медіаграмотності, якісної журналістики, свободи слова та плюралізму думок.

Європейський Союз зараз залишається цивілізаційним вибором українського народу, зовнішнім чинником національної безпеки, взірцем для

побудови економічної системи та політичних інститутів. Тому євроінтеграційний курс для України є безальтернативним, хоча на цьому шляху нас чекає безліч труднощів, випробувань та розчарувань. Варто позбутись ілюзій швидкого вирішення наших глибинних проблем.

Іванна ОСИПЧУК, 1ПР

Як Європа поборолла гомофобію та чому важливо говорити про ЛГБТ?

Рівність означає більше, ніж ухвалення законів. Боротьба виграна тоді, коли рівність у серцях

Політика ЄС спрямована на покращення життя в країнах, що сповідують європейські цінності. Так, наприклад, значно зменшилася гендерна дискримінація, майже зникла упередженість стосовно кольору шкіри у професійній діяльності Західної Європи. А як щодо спільноти ЛГБТК(AI+)*? Як сьогодні почуваються ті, кого ще не так давно називали хворими, арештовували тільки за те, що вони кохають не як більшість?

Якщо зануритися в історію Європи XIX–XX століть, очевидним стає, що життя гомосексуальних людей було неоднозначним. Для більшого розуміння ситуації пропонуємо розглянути історію ЛГБТ-руху в Німеччині, яка змогла побороти гомофобію.

Усупереч тому, що наприкінці XIX століття було ухвалено кримінальне законодавство, згідно з яким за одностатеві стосунки карали, за існування Веймарської республіки тиск із боку поліції був низьким. Саме з періодом розквіту Веймарської республіки пов'язують створення правозахисних організацій, завданням яких було поліпшення соціального становища гомосексуалів.

Свобода друку в республіці сприяла появі великої кількості публікацій про

гомосексуальність. Так, у міжвоєнний період було видано понад 30 різних газет, журналів і бюлетенів.

На жаль, усі досягнення часів Веймарської республіки зазнали краху з приходом до влади Адольфа Гітлера та Націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини. У нацистську епоху гомосексуальність розглядалася як ознака неповноцінності й генетичний дефект. Почалися переслідування та арешти. Між 1933 і 1944 роками в Третньому рейху засудили від 50 до 100 тисяч чоловіків, із них близько чотирьох тисяч — підлітків. Наслідки націонал-соціалістичної ідеології далися взнаки післявоєнній Німеччині: романтичні стосунки між чоловіками були легалізовані тільки в 60-х роках XX століття. Незважаючи на скасування багатьох статей, де переслідувалася гомосексуальність, дискримінація за ознакою сексуальності лишалася повсюдною аж до кінця XX століття.

* ЛГБТК(AI+) — акронім, який поєднує в собі різні поняття, що стосуються гендеру та сексуальної ідентичності. Слово сформоване із перших букв слів, що позначають лесбійок, геїв, бісексуалів, трансгендерів, квір, інтерсексуалів, асексуалів та ін. Часто акронім скорочують до його тотожного варіанту «ЛГБТ+».

Кохання перемагає. Щороку у червні світ підтримує ЛГБТ-спільноту

Червень — «місяць прайду» (від англ. *Pride Month*). У перші дні літа весь світ відчуває гордість за те, що люди із різною сексуальністю, поглядами, вподобаннями можуть бути собою, можуть бути вільними у суспільстві. Упродовж червня відбуваються численні заходи з підтримки ЛГБТ-ком'юніті. Щороку світ доводить, що **свобода особистості — найвища цінність**.

Україна впевнено рухається до поваги кожного, хто заявив про себе як члена ЛГБТ-спільноти. З 2016 року українці беруть участь у «Марші рівності», який є одним із правозахисних заходів. Оскільки в Україні ще не сформована об'єктивна суспільна думка про це явище, украй важливим є внесення його до громадського «порядку денного».

Партнери могли жити разом, мати спільне прізвище, але не мали права всиновлювати дітей. Існували певні труднощі й у питаннях сплати податків, спадкоємності. Проте прогрес був – права ЛГБТ-спільноти поступово розширювалися. Уже в 2005 році одностатевим парам дозволили всиновлювати дітей. Нарешті Німеччина стала країною, де люди з різними вподобаннями мають можливість жити в рівних умовах.

XXI століття в Європі відрізняється неабиякими досягненнями у сфері рівноправ'я. Перш за все варто згадати резолюцію Європарламенту «Гомофобія в Європі» від 18 січня 2006 року, що визначає гомофобію як «ірраціональний страх і огиду до гомосексуальності та лесбійок, геїв, бісексуалів і трансгендерних людей (ЛГБТ), що засновуються на упередженні, подібному до расизму, ксенофобії, антисемітизму та сексизму». Також у резолюції наголошується, що громадяни країн ЄС повинні мати однакові можливості, які забезпечать доступ до рівних умов життя й праці в усіх країнах Європейського Союзу. Для цього важливо розробити єдиний підхід до визнання одностатевих шлюбів і партнерств. Станом на сьогодні уже майже 20 країн Європи визнають одностатеві шлюби на законодавчому рівні.

До речі, Нідерланди першими серед інших країн світу легалізували одностатеві шлюби ще до резолюції в 2001 році. При цьому, нідерландська гомосексуальна родина має рівні права з різностатевими парами в усіх аспек-

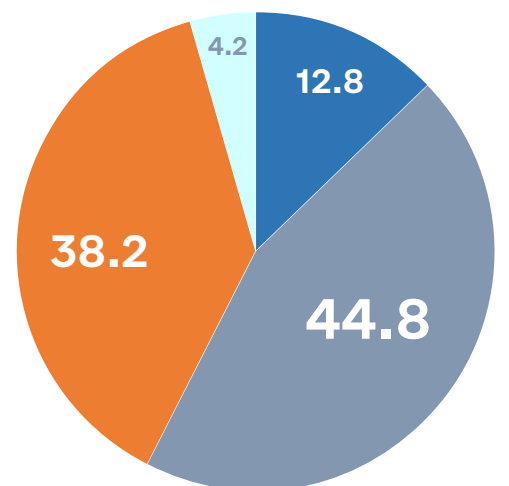
тах сімейного життя, включаючи всиновлення дітей.

Попри європейські досягнення, прояви дискримінації гомосексуальних людей трапляються й досі. Наприклад, в Угорщині є закон, який накладає заборону на доступні для дітей та молоді книжки, кінопродукцію, що зображають будь-яку сексуальність, окрім гетеронормативної. Це обмежує права ЛГБТ-персон, що є порушенням не тільки прав людей, але й базових цінностей Європейського Союзу. Як це питання буде вирішуватися достеменно невідомо, хоча зрозуміло одне – усі члени ЄС усвідомлюють масштаби проблеми.

Про тему ЛГБТ потрібно говорити як з дітьми, так і з дорослими. Адже люди мають усвідомлювати, що свобода – це найвища цінність, і якщо вона не переступає свободу іншої людини, то має право на існування. Гомофобія ґрунтується на браку знань, що заганає особистість у глухий кут, де єдине, на що вона здатна, – злість і страх. Що більше перевіреної інформації буде розповсюджуватися через посередництво компетентних та авторитетних осіб, то вища ймовірність того, що прояви гомофобії зникнуть, не залишивши по собі жодних натяків.

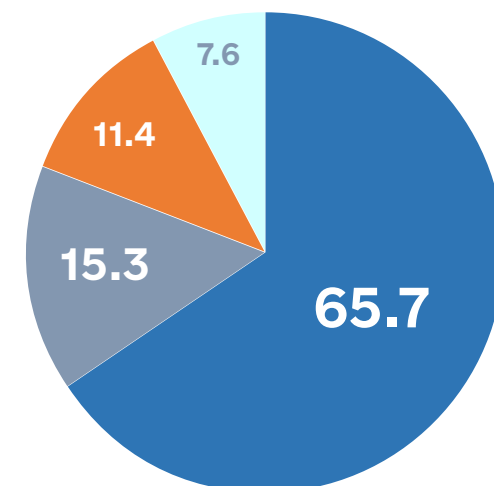
Діана ПОНОМАРЕНКО, ІВС

Як ви в цілому ставитесь до ЛГБТ-людей (гомо/бісексуальних і трансгендерних)?

■ Позитивно ■ Негативно
■ Мені байдуже ■ Важко сказати

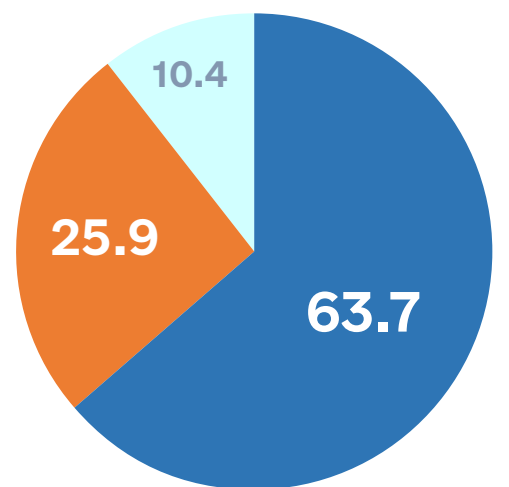
Як ви ставитесь до участі ЛГБТ-людей у захисті України від російської агресії?

■ Позитивно ■ Негативно
■ Мені байдуже ■ Важко сказати

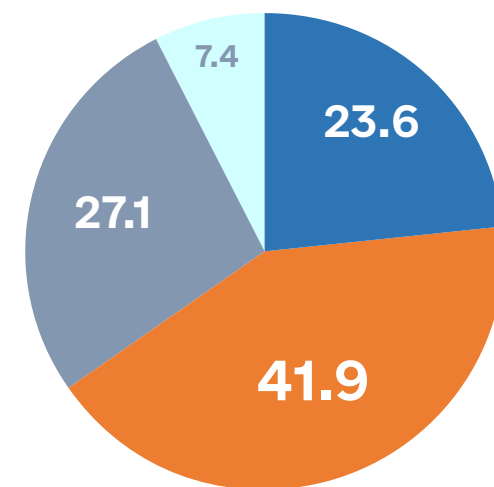
* Статистичні дані отримані з аналітичного [звіту](#) від травня 2022 року Київського міжнародного інституту соціології «Сприйняття ЛГБТ людей та їх прав в Україні»

На вашу думку, чи повинні ЛГБТ-жителі України мати такі самі права, що й інші громадяни нашої країни?

■ Такі, всі повинні мати однакові права ■ Ні, повинні бути деякі обмеження
■ Важко сказати

Чи підтримуєте ви запровадження реєстрованого партнерства для одностатевих пар, але без права на всиновлення?

■ Позитивно ■ Негативно
■ Мені байдуже ■ Важко сказати

ТАЙМЛАЙН

ШЛЯХ УКРАЇНИ ДО ЄС

1991

Здобуття Україною незалежності; економічні зв'язки з колишніми республіками СРСР спонукали до налагодження відносин з країнами СНД. Проголошення багатовекторного зовнішньополітичного курсу, інтерес у процесах європейської інтеграції

1998

Указ Президента України про затвердження Стратегії інтеграції України до ЄС. Програмою були визначені короткострокові (2000–2001), середньострокові (2002–2003) та довгострокові (2004–2007) завдання євроінтеграції

2000

На основі Стратегії інтеграції України до ЄС розроблено галузеві програми та національну Програму інтеграції, затверджену Указом Президента України

2008

Набувають чинності угоди про спрощене оформлення віз. Розпочато візовий діалог про досягнення безвізового режиму України з ЄС. Україна приєдналася до Світової організації торгівлі, відкриваючи цим шлях до перемовин про зону вільної торгівлі з ЄС

2010

Європарламент схвалив резолюцію про ситуацію в Україні, в якій, зокрема, визнається право України на приєднання до ЄС

2014

Анексія Криму, окупація окремих районів Донецької та Луганської областей. Євромайдан. Революція Гідності

2017

Підписання угоди про безвізовий режим. Початок дії безвізового режиму між Україною та Європейським союзом

2022

Електричні мережі України успішно синхронізовано з мережею континентальної Європи. Україна офіційно подала заявку на вступ. Єврокомісія офіційно оголосила про рекомендацію надати Україні статус кандидата в Європейський Союз

Роберта Мецола — мальтійська політична діячка. З 2022 року обіймає посаду Голови Європейського парламенту.

«Україну визнаємо кандидатом на вступ до ЄС офіційно і швидко. Це я обіцяю вам від Європейського парламенту»

Урсула фон дер Ляєн — колишня міністерка оборони Німеччини (2013–2019). Після відставки обіймає посаду президентки Європейської комісії.

«Ми всі розуміємо, що українці готові померти за перспективу в ЄС. Ми хочемо, щоб вони жили європейською мрією разом із нами»

Шарль Мішель — бельгійський політичний діяч, наймолодший прем'єр-міністр Бельгії (2014–2019). З 2019 року обіймає посаду голови Європейської Ради.

«...Український народ захищає свої пам'ятники від куль і ракет і свою свободу від російської агресії. Ви не самотні. ЄС підтримує вас»

